

YENİ AKREP

ULUSLARARASI KARİKATÜR VE MİZAH DERGİSİ (MAYIS 2003) YIL:1 SAYI:9

9. ULUSLARARASI ANKARA KARİKATÜR FESTİVALİ PROGRAMI

Karikatür Sergileri:
İnsan Hakları

Turhan Selçuk (Türkiye)
Uğur Mumcu Vakfı
Paris Cad. No:14

Klaus Steak (Almanya)
Alman Kültür Merkezi
Atatürk Bulvarı No:31

P. Nieuwendijk (Hollanda)
Louis Postruzin (Avustralya)
Sairam Akundi (Hindistan)
Gazetecilik ve Özgürlük
Uluslararası
Karma Karikatür Sergisi
Kültür Bakanlığı
Resim Heykel Müzesi/Opera

Cips ve Türk Lokumu
FECO Üyesi İngiliz ve Türk
Karikatürcüleri Sergisi
Türk-İngiliz Kültür Derneği
Bestekar Sokak No:32

7-17 Uluslararası Karikatür Yarışması Sergisi

Hüseyin Çakmak
(Kıbrıs)

20. Sanat Yılı Sergisi
Kültür Bakanlığı Güzel
Sanatlar G.M. Sergi Salonu
Necatibey Cad. No:55

Karikatür-Sosyoloji
ve İnsan Hakları
Ekin Sanat Galerisi Menekşe-
1 Sokak No: 8/A

3 Mayıs/Cumartesi
"Karikatür-Sosyolojisi ve
İnsan Hakları"
Konulu Uluslararası
Sempozyum Saat: 14.00
Türk-İngiliz Kültür Derneği,
Bestekar Sokak No: 32

4 Mayıs/Pazar 14.00
Work-Shop
200 Milyon TL. Ödüllü
"Benim Sinemalarım"
Konulu Karikatür Çizimi
Alman Kültür Merkezi Atatürk
Bulvarı No: 31

ANKARA
9. Uluslararası
2/6 MAYIS 2003
KARİKATÜR
festivallii
9. International
ANKARA
cartoon
2/6 MAY 2003
festival

HABERLER-HABERLER-HABERLER-HABERLER-HABERLER**"TAHKİR VE TEZYİF"
SUÇU İŞLEDİKLERİ
İDDİASIYLA SİNOPLU
KARİKATÜRCÜLERİN
YARGILANMASI ALELEN
DEVAM EDİYOR...**

(Sinop-Türkiye) 5-9 Haziran 2001 tarihleri arasında Sinop'un "Boyabat Halk Kütüphanesi"nde açtıkları karikatür sergisinde karikatürlerine el konulan ve gözaltında tutulan karikatür sanatçıları Seyit Saatçi ile Aşkın Ayrancıoğlu'nun 3 yıl hapis istemiyle yargılanmalarına devam edildi...

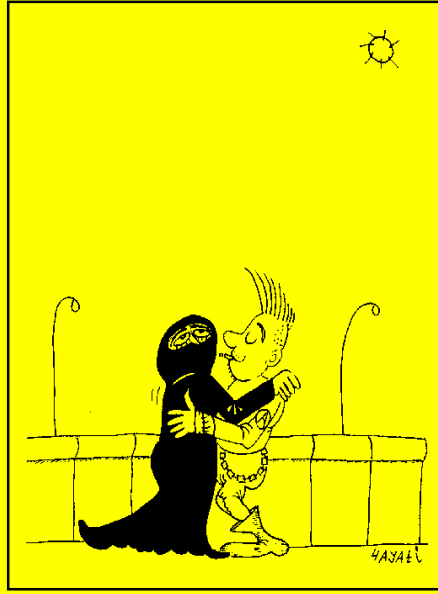
"Boyabat Asliye Ceza Mahkemesi"nde 24 Nisan 2003 Perşembe günü yapılan duruşmada, sanatçıların yargılanan karikatürlerinde "Emniyet Kuvvetlerini Alenen Tahkir ve Tezyif" suçu işleyip işlemediklerini saptamak için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan istenen bilirkişi raporu gelmediğinden gelecek duruşmanın 22 Mayıs 2003 tarihinde yapılmasına karar verildi...

Hasibe Gökçe Uslu (Mansiyon Ödülü)

**İZMİR ROTARY KULÜBÜ
KARİKATÜR YARIŞMASI
SONUÇLANDI...**

(İzmir-Türkiye) Türkiye Karikatürcüler Derneği İzmir Temsilciliği ile İzmir Rotary Kulübü'nün üçüncüsünü düzenledikleri "Turist-Turizm" konulu genç çizerlere açık karikatür yarışması sonuçlandı. 11 Mart 2003 Salı günü, yarışmaya gönderilen 94 karikatürden şartname ölçülerine uyan 87 eser üzerinde yapılan değerlendirme sonucunda Talip Çetin'in karikatürü birinci, Seren Öztürk'ün karikatürü üçüncü olarak seçilirken, Erçin Genç, Sinan Gürcan, Hasibe Gökçe Uslu'nun karikatürleri de "Mansiyon Ödülü"ne değer görüldü. Ayrıca 22 karikatüre de "Başarı Belgesi" verilmesi kararlaştırıldı. Ödül töreni ve sergi açılışı 18 Mart 2003 günü saat 18.00 de Konak Belediyesi Kültür Müdürlüğü binasında gerçekleştirildi.

**HAYATİ BOYACIOĞLU
BERLİN'DE KİŞİSEL
KARİKATÜR SERGİSİ AÇTI...**

(Berlin-Almanya) Berlin'de yaşayan karikatür sanatçısı Hayati Boyacıoğlu, Berlin'in Reinickendorf ilçesi "Belediye Sarayı"nda "Integrations Begegnungen" adıyla kişisel karikatür sergisi açtı. Karikatürlerin ana konusunu Türklerle Almanlar arasındaki zıtlıklar nedeniyle gelişen ilginç olaylar, "Anti-Irkçılık" ve "Göç" konusu oluşturdu. Sergide 40 adet karikatür yer aldı... Sanatseverlerin ve Basın'ın sergiye büyük bir ilgi gösterdiği öğrenildi...

**HOMUR MİZAH DERGİSİ
"SAVAŞA KARŞI"
ÖZEL SAYISI ÇIKTI...**

(İstanbul-Türkiye) Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun aylık yayın organı "DİSK'in Sesi" 156. sayısını "Homur Mizah Grubu"nun katkılarıyla "Şavaşa Karşı" karikatürlerin oluşturduğu özel bir sayı olarak yayınladı.

Alternatif mizah anlayışı ile yayınlanan "Homur Mizah Dergisi" siyasi mizahın ilk ve öncü mizah dergisi olan "Markopaşa Mizah Dergisi"nin geleneğini devam ettirerek üretim içinde ve tezgah başlarında aktif savaş muhalefetine yürütüyor.

Atay Sözer, Cabbar, Canol Kocagöz, Dinçer Pilgir, Kemal Urgenç, Şevket Cemal'in yayın kurulunu üstlendiği Homur Mizah dergisi'nde Ahmet Çuhacı, Ahmet Gülüm, Altan Özescici, Cemil Cahit, Doğan Hamşioğlu, Ebru, Gökçen Eke, Lütfü Çakın, Mustafa Yıldız, Nuri Bilgin, Rahime Henden, Samet Aycan, Seyit Saatçi, Yiğit Kocagöz yazı ve karikatürleri ile, Işıl Yıldırım fotoğrafları ile yer aldı. Derginin grafik tasarımlarını ise Kemal Urgenç ile Ayhan Kaya yaptı... Homur Mizah Dergisi "Savaşa Karşı" özel sayısını, DİSK genel merkezinden istenebilir... Tel: (0212) 231 04 08 e-mail: homur@hotmail.com

**"KENTİM İSTANBUL"
KARİKATÜR SERGİSİ**

(İstanbul-Türkiye) Karikatürcüler Derneği ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi "Kentim İstanbul" konulu bir karikatür sergisi düzenlemiştir. İstanbul'un yanısıra diğer büyük kent sorunlarının ele alınacağı sergi İstanbul Metrosu, Cemal Reşit Rey Konser Salonu ve İstanbul'daki değişik mekanlarda Aralık 2003 sonuna sergilenecektir...

Sergiye gönderilecek eserler arasında Afiş, Broşür, Billboard vs. yapılmak üzere seçilen karikatürlere telif ücreti ödenecektir... Ölçü: A4 veya A3... Teknik: Serbest... Eserlerin orjinal olması gerekmez. Son gönderme tarihi: 1 Mayıs 2003... Adres: Karikatürcüler Derneği Alemdar Cad., Yerebatan Sarnıcı Çıkışı 34410 Sultanahmet-İstanbul. adresine elden veya posta ile ulaştırılmalıdır... Detaylı bilgi için: İbrahim TAPA itapa@mail.com Tel: (0212) 211 03 16

**ERDOĞAN BAŞOL'UN
KARİKATÜR SERGİSİ
HIRVATİSTAN'IN OSİJEK
ŞEHRİNDE AÇILDI...**

(Osijek-Hırvatistan) Karikatür sanatçısı Erdoğan Başol'un kişisel karikatür sergisi Hırvatistan'ın Osijek kentinde bulunan "Kino Karikatür Galerisi"nde 31 Mart-30 Nisan 2003 tarihleri arasında sergilendi... Kalabalık bir sanatsever grubu tarafından izlendiği öğrenilen karikatür sergisinin organizasyonunu tanınmış Hırvat karikatürcü Tomislav Dusanic (Tod) gerçekleştirdi... Osijek Belediye Başkanı Dr. Zeljko Vranjes tarafından açılışı gerçekleştirilen sergide gitar resitali de sunuldu... Sergide, Erdoğan Başol'un en son yapıtlarından oluşan 40 adet karikatür sergilendi... Bilindiği gibi, "Karmakarışık" ve "Kelamsız" isimli iki karikatür albümü bulunan Erdoğan Başol bir dönem Türkiye Karikatürcüler Derneği başkanlığı da yapmıştır... Bilgi-internet: www.hdk.hr

Çizgi Roman Üstüne Bir Kitap

ÜSTÜN ALSAÇ

Çizgi roman çağımıza özgü bir yaratı alanı. Kimi öncülerine oldukça eski çağlardan beri raslamak olanağı varsa da, gelişmesi 19. yy'ın ortalarında başlamış, 20. yy'ın başında da günümüzdeki biçimini almış. Ortam olarak gazete ve dergileri kullanmakla birlikte bağımsız dergi, albüm ya da kitap biçiminde çıktığı da oluyor. Bu nedenle gelişmesi biraz da basım tekniklerine bağlı olmuş. Pek çok araştırmacı bu yaratı alanını 7. sanat olarak adlandırılan sinemadan sonra 8. sanat olarak kabul ediyor.

Çizgi roman elle yapılan çizimler ile yazılı metni bir bütün oluşturacak biçimde kaynaştırarak bir öykünün kurgulanması anlamına geliyor. Bu yaratı alanı başlangıcından beri karikatür sanatıyla yakın bir ilişki içinde olmuş. İlk örneklerinin çoğunlukla karikatürcüler tarafından hazırlanmış olması, İngilizce gibi kimi dillerde ona verilen adlarda gülmece ağırlıklı bu yanının vurgulanmasına yol açmış, "comics" ya da "funnies" gibi sözcükler bundan kaynaklanıyor.

Çizgi romanla karikatür arasındaki ilişki günümüzde de sürüyor. Günümüzün karikatürü çizgi roman anlatım tekniklerinden etkileniyor ve onları uyguluyor. Bir kaç çizim karesinden oluşan bant karikatür (ya da çizgi öykü) anlatımının benimsenmesi, konuşma balonları aracılığıyla yazının çizimin içine katılması, ünlem ya da ses efektlerinin kullanılması bunların arasında. Çizgi roman belli bir gelişme aşamasından sonra gülmece dışındaki konuları da işlemeye başlamış olsa bile, ağırlıklı olarak çizimlere dayandığı için karikatürcülerin ilgisini çekiyor.

Çizgi roman tüm yaygınlığına ve sevilirliğine karşın uzun bir süre önemsenmemiş. Yaratıcıları küçümsenmiş, yapıtlar incelenmemiş. Hatta onları zararlı görüp yasaklanmalarını isteyenler bile çıkmış. Bu günümüzde artık böyle değil. Önde gelen yayınevleri onları yayınlıyor, çizgi romanlar eskisine göre çok daha nitelikli kağıda özenle basılıyor, derlemciler için eski sayıların yeni baskıları yapılıyor. Bunun da ötesinde çizgi romanları, yaratıcılarını konu alan, onları tartışıp eleştiren, tarihinden düşünsel içeriğine kadar çeşitli yönlerini inceleyen yazılar çıkıyor, kitaplar yayınlıyor.

Tanıtmak istediğimiz kitap da böyle bir yapıt. Çizgili Hayat Kılavuzu adlı kitabın derleyiciliğini Levent Cantek yapmış. Levent Cantek Türkiye'de çizgi roman konusyla ilgilenenlerin yabancı olmadığı bir ad. Bu alanda önemli bir birikimi olan bir

araştırmacı. Daha önce çeşitli zaman ve yerlerde çıkan yazılarının yanı sıra Türkiye'de Çizgi Roman adıyla kitap olarak yayınlanmış bir incelemesi var. Başka katkılarının yanı sıra kitabın önsözünü de o yazmış.

Kitaba 40'a yakın yazar 70 yakın yazıyla katkıda bulunmuş. Başında gene Levent Cantek'in yazdığı "Türkiye'de Çizgi Romanın Umumi Manzarası" adlı bir yazı yer alıyor. Ele alınan konular da sırasıyla

"Kağıttan cengaverler ve beyaz perde serüvenleri", "Puxa vida", "Frankofonlar", "Süper kahramanlar", "Korkunun kareleri", "Bizim mahallenin çocukları", "Uzaktaki güneş" adlı yedi ana bölümde toplanmış.

"Vesaire" başlığı altındaki sekizinci ve son bölümde çizgi romanı genel olarak ele alan iki yazıyı "Türkçe'de yayımlanan çizgi roman yazıları kaynakçası" adlı oldukça kapsamlı bir kaynakça bölümü izliyor. Kitap da ona katkıda bulunanlara ilişkin kısa bilgiler içeren "Yazarlar hakkında" başlıklı bölümden sonra bir "Dizin" bölümüyle sona eriyor.

Bu çalışma bu güne kadar çizgi roman konusunu en kapsamlı bir biçimde ele alan ilk Türkçe yapıt olma özelliğini taşıyor. Bundan önce Yapı Kredi Yayınlarından olan üç aylık kültür dergisi SANATDÜNYAMIZ, sayılarından birini çizgi roman konusuna ayırmış ve bu yaratı alanını konu edinen 31 yazıya yer vermişti. Çizgili Hayat Kılavuzu kapsamlı biçimiyle bu alanı daha da varsıllaştırıyor. Ona katkıda bulunan yazarlar çeşitli çizgi roman kahramanlarını, dergilerini ve türlerini tanıtırıyor, çözümler yapıyorlar, görüşlerini dile getiriyorlar.

Çizgi roman çoğu kez düşünüldüğü gibi yalnızca çocuklar ya da gençler tarafından sevilip izlenen, bir seferde tüketilip unutulmuş bir tür değil. Büyüklük arasında da izleyicileri, tutkunları var. Hatta yalnız büyüklere seslenecek çizgi romanlar bile üretiliyor. Artık çizgi roman almak ve okumak ayıplanacak bir şey değil. Pek çok genç çizer onu bir anlatım, bir dışavurum, hatta bir başkaldırı aracı olarak kullanıyor, önemli bir sessiz çoğunluk da onları izliyor ve içinden alkışlıyor.

Bu nedenle onunla ilgili olarak yapılan kuramsal çalışmalar önem taşıyor. Bu anlatım türünün çeşitli özelliklerinin, yaratıcılarının, tarihsel gelişmesinin, anlatım tekniklerinin bilinmesi, etkilerinin daha iyi anlaşılabilmesi yorumlanması için önemli birer araç. Bu kitap da bunları yapıyor.

Kitabı Türkiye'nin önde gelen yayıncılarından biri olan İletişim Yayınları yayınlamış. Bu yayınevinin daha önce de bu konuda yaptığı yayınlar var. Türkiye'de karikatür, çizgi roman ve çizgi film ile Türkiye'de Çizgi Roman bunların arasında. Ciddi bir yayınevinin bu konuyu programına almasını çizgi romanın giderek kendini kabul ettirmiş olduğunun bir kanıtı olarak görmek olası. Bu alanda yalnız yazarların değil okuyucuların da çoğaldığının bir belirtisi.

Kısacası, Levent Cantek ve İletişim Yayınları başarılı bir yapıt ortaya çıkarmışlar. Genel olarak karikatürle, özel olarak da çizgi romanla ilgilenenlerin el altında bulundurması gereken bir kaynak kitap oluşturmuşlar. Onları kutlayarak bu çalışmayı Yeni Akrep okuyucularına önermek istiyoruz.

Levent Cantek (derleyen), Çizgili Hayat Kılavuzu - Kahramanlar, Dergiler ve Türler, İletişim Yayınları 816, Araştırma-İnceleme Dizisi 102, İstanbul, 2002, 503 sayfa, 16 x 23 cm

Türkiye'de çizgi romanı konu alan öteki yayınlar:

Üstün Alsaç, Türkiye'de karikatür, çizgi roman ve çizgi film, İletişim Yayınlar Cep Üniversitesi Dizisi 144, İstanbul, 1994

Levent Cantek, Türkiye'de Çizgi Roman, İletişim Yayınları 371, Araştırma-İnceleme Dizisi 58, İstanbul, 1995

SANATDÜNYAMIZ, Üç aylık kültür dergisi, sayı 64, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 1997

DÜNYA KARİKATÜR SANATINDAN BİR PORTRÉ NEZİH DANYAL (TÜRKİYE)

İZEL ROZENTAL

-Basında izlemeye alışkın olduğumuz karikatürlerdekinden farklı bir çizgiye sahipsiniz. Yaptıklarınıza "sanat karikatürü" mü demeliyiz yoksa?

Farklı bir çizgim olsun diye hiç çaba göstermedim. Karikature başlarken özellikle bizim ustalarımızdan esinlenmem ve yerel, çizgisel simgelerimizden etkilenmem sonucu özgün bir çizgi oluştu. Bu bir öz çizgiydi. Bu çizgiyi farklı tasarımlarda, farklı biçimlerde uygulamaya başladım. Bu nedenle, çizgim kendi içinde de farklılıklar taşıyor.

Karikatürü grafik tasarım, grafik mizah olarak gördüğünüzde her karikatür amacına göre farklı bir iştir. Bu nedenle farklı konularda çizdiğim büyük boy sergi karikatürleri, uzun yıllar sürdürdüğüm çizidiziler, siyasi gazete, dergi karikatürleri özünde benim çizgim olmasına karşın farklılıklar taşır.

Bunda gelişimde yazılı, görsel basında, tiyatrolarda ve reklam şirketlerinde, grafiker olarak çalışmamın büyük etkisi oldu.

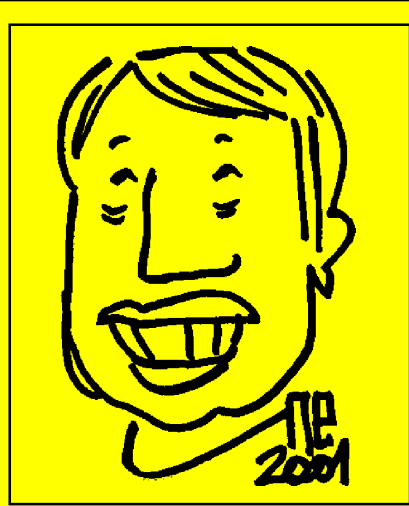
Karikatür 'sanat eseri' olsun diye yapılmaz, ancak karikatürlerinizde estetik bir değer görülyorsa 'sanatsal' bir iş olarak değerlendirilir.

-Kendinizi 50 kuşağının neresinde görürsünüz?

Kültür olarak elli kuşağı karikatürcüsüyüm. Karikatürü, çağın karikatürünü, modern karikatürü ülkemize getiren ve uygulayan bu kuşaktan öğrendim ve de onların karikatürünü geliştirmek güdüsüyle çizmeyi sürdürdüm.

-1965 yılında yayınlanan ilk albümünüzün önsözünde rahmetli Nehar Tüblek sizin için, "...Batıdaki ustaların etkilerinden arınmamış ama şüphesiz iyi yolda..." diyor ve sanki yolu gösteriyordu: "Karikatür benim için bir aramadır. Halkın yüreğindeki sıcaklığı, aydınlığı, gerçek sevgisini, hakseverlik duygusunu aramaktır." 1979 yılında yayınladığınız "Devir" adlı albümünle Tüblek'i yanıtlatı gibiydiniz. "Devir"den yeni albüm "Konu Neydi?"ye nasıl bir süreç izlediniz? "Konu Neydi?" nasıl bir albüm?

Çocukluğumdan beri kültürel simgeler, minyatürler, desenler, motifler hep ilgimi çekti. İlkokuldayken tahta tabaklar içine

Ö Z G E Ç M İ Ş

1945/İzmit doğumlu olan Nezh Danyal 1960 yılından bu yana, yüzün üzerinde yayın organında karikatürler, çizidiziler çizdi. Ulusal ve uluslararası yarışmalarda birçok ödül kazandı. Yurtiçi ve yurtdışında çeşitli kentlerde sergiler açtı.

"Globanadoluzeyşin" sergisi başta Berlin, Rotterdam, Paris, Tahran, Lefkoşa olmak üzere çeşitli kentlerde sergilendi. Karikatürleri müzeler ve özel koleksiyonlara alındı.

Sekiz karikatür albümünden ikisi, "Devir" İtalya'nın Pescara kentinde düzenlenen 3.Uluslararası Karikatür Yarışması'nda, "Sergiler" 13.Hollanda Karikatür Festivali'nde ödüllendirildi. Karikature yeni başlayanlar için "Haydi Karikatür Çizelim" yardımcı kitabını hazırladı.

Çizgilerini afişten, tiyatro dekoruna, kitap kapaklarından, çizgi film çalışmalarına dek çeşitli sanat alanlarında kullandı. Cemal Nadir'i anmak için hazırlanan TV programı için Cemal Nadir'in tiplerini canlandırdı.

Açık alan lazer gösterilerini kullanılmak üzere Almanya'da canlandırma çalışmaları yaptı. Üçüncü Balkan Film Festivali'nde "Jenerik Filmi" dalında başarı ödülü kazandı.

Kültür Bakanlığı, ODTÜ, BİLAR, Sanatevi, Karikatür Vakfı gibi kuruluşlarda karikatür kursları düzenledi.

1991 yılından başlayarak yedi yıl süreyle TRT1'de yayınlanan "Gün Başlıyor" programı içinde "Haftanın Karikatürü" köşesini hazırladı ve sundu. "Haftanın Karikatürü" köşesinde yer alan karikatürler TRT tarafından 2000 yılında kitap olarak basıldı.

2003 yılında başlayan ve TRT ve Karikatür Vakfı işbirliğiyle düzenlenen '7-17 Uluslararası Karikatür Yarışması'nın yönetmenliğini yaptı.

1980 yılında Sanat Sevenler Derneği "Ulusal Kültüre Katkı" armağanıyla, 1999 yılında da FECO (Karikatürcü Kuruluşları Federasyonu) "Karikatür Sanatının Gelişimine Katkı" ödülüyle ödüllendirildi.

1993 yılında "Kültür Bakanlığı Dünya Karikatür Galerisi"nin açılmasını önerdi. Bu galeride iki yıl ulusal ve uluslararası sergiler açılmasını sağladı. 1994 yılında "Karikatür Vakfı"nı kurdu.1995 yılından bu yana "Ankara Uluslararası Karikatür Festivali"lerini düzenledi. Nezh Danyal, FECO-Türkiye Başkanı'dır.

motifler boyadım, kıl testeresiyle oarak motifli kuş kafesleri gibi çalışmalar yaptım. Çok zevkli ve bizden işlerdi. Bu deneyimlerden edindiğim desen kültürünü çizgime katarak çizgimi geliştirmeye çalıştım. Yaptığım bu tür çalışmaların içeriğini Anadolu kültürü oluşturdu. Bu kültürel değerlerin insanlığın ortak malı olduğunu, karikatürün gücünden yararlanılarak tanınmasını ve sahip çıkılmasını istedim.

"Devir", "Otuz Yılda Bir" ve "Globanatolization" isimli kitaplarım bu tür bir çizgi ve anlatım arayışının ürünüdür. Kültürlerin bulunduğu bu topraklarda o kadar çok malzeme var ki, ne bu arayış biter, ne de çizilecek kültürel değerler.

Dünyada karikatür gelişimi de karikatürcülerin kendi ülkelerinin kültürel simgelerini karikatürlerinde kullanmalarıyla olacaktır kanısındayım.

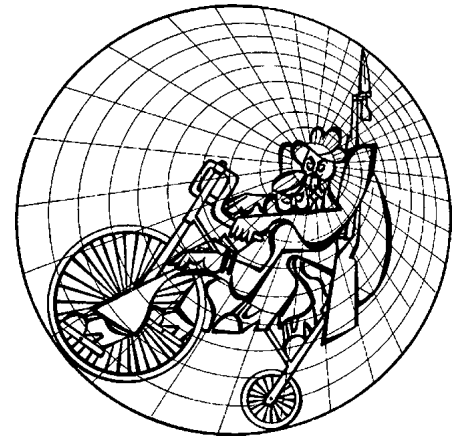
"Konu Neydi?" kitabı, gazete karikatürcülüğü anlayışıyla çizilmiş, seksen sonlarından bu yana çoğu Cumhuriyet gazetesinde yayımlanmış karikatürlerin derlemesi. Siyasal geçmişin çizgisel bir tutanağı.

-Sizce karikatürcünün siyasî bir misyonu olabilir mi?

Karikatürcü iyiden, doğrudan yana, insan haklarının ve adaletli paylaşımın olduğu, barış içinde yaşanabilir gelecek için çizmelidir.

Karikatürcü çizgileriyle, çizdiği kitleye bu anlayışını yansıtmalı ve onları kendi kültür düzeyine çekmeyi amaçlamalıdır.

Ticari kaygı ve anlaşılama kuşkusıyla

onların kendi esprilerini kullanarak kendilerine güldürüp onları sorunlarına yabancılaştırmamak gerek.

Gülünçleştirilmesi gereken sorunların kaynağı yönetimler, yöneticiler ve uygulamaları olmalı.

DÜNYA KARİKATÜR SANATINDAN BİR PORTRE

-Siyaset ve siyasetçiler karşısındaki duruşunuz nasıl? İnandığınız ya da inanmak istediğiniz oluyor mu?

Karikatürcü özünde gazetecidir. Herkesten çok siyasetin, eğer Ankara'daysanız siyasetçilerin içindedir. Seksen öncesi inandığım siyasetlerin içinde oldum, yayın organlarına da çizdim. Siyasetin içinde olmanın bana ve karikatür anlayışına çok şey kazandırdığını biliyorum.

Seksen sonrası, insanları siyasetten uzak tutma politikası galiba siyasetçileri de siyasetten uzak tutuyor. Ben de siyasete değil ama siyasetçilere uzaktan bakıyorum.

Yukardaki soruda tanımladığım gibi bir dünya isteyen siyasetten yanayım.

-İyi bir karikatürü nasıl tanımlarsınız? Hangisi daha önemlidir, mizah unsuru mu, yoksa çizgi ve teknik mi?

İyi bir karikatür, sorudaki her ögenin ustalıklarla biraraya getirilmesidir. Usta karikatürcülerin karikatürlerine baktığınızda konuyu çok iyi bildiğini, tekniğinin de bu bilgelikle örtüştüğünü görürsünüz. Belki de ustalık çiginize göre espri üretmek ya da esprinize uygun düşen çizgiyi oluşturmaktır.

Herhalde, çizimi iyi ama esprisi kötü veya esprisi iyi ama çizimi kötü denilen bir karikatür iyi bir karikatür değildir.

-Bazı çizerler karikatür çiziminde bilgisayar kullanımını hoş karşılamıyor. Oysa grafik tasarımda artık bilgisayar zorunlu bir araç. Karikatürlerinizde bilgisayardan azami ölçüde yararlanan bir sanatçı olarak bu konudaki görüşünüz nedir?

Bigisayarın elimin, beynimin bir parçası olmasına karşın karikatürlerimi kağıda çizmek hâlâ hoşuma gidiyor. Özellikle sergi karikatürlerini büyük boy kartonlara çizip boyamaktan çok zevk alıyorum.

Ama genellikle karikatürlerimin düzenlenmesini ve boyamasını bilgisayarda yapıyorum ve kaydedip arşivliyorum. Sergilenecek olanları kartona basıp özgün baskı gibi numaralandırıyorum. PCgraph denilen bu yöntemle yurtiçi ve yurt dışında sergiler açtım. Dahası bu karikatürleri internetten gönderip sergilere katıldım. Bilgisayar evrensel bir beyin. Bu beyinde neler olduğunu öğrenmeye başlarsanız evrenin gücü kullanımınıza açılıyor. Her tür bilgiyi alabileceğiniz, görsel her şeyi izleyebileceğiniz bir ortam.

Karikatürcü merak eden, öğrenmeye, bilgilenmeye açık insan olduğuna göre bilgisayarın nimetlerinden niye yararlanmasın ki? 'Ah bir boş vaktim olsa ne karikatürler çizeceğim' diyenler hariç

tabii..

-Karikatürlerinizde yazı unsuruna da pek rastlanmıyor. Yazınız mı çirkin, yoksa Türkçe'niz mi bozuk?!

Karikatür 'mizahî çizgiyle mizah yapmak' diye tanımlanıyor. Anlaşılacağı gibi, karikatürcü anlatımını çizgiyle yapar. Tanımı tersinden alırsak, karikatürcü anlatacağı fikrayı çizgiyle süsler, gibi bir sonuç çıkar ki bu da karikatürden başka bir şeydir. Belki de 'Türkçe sözlü pop karikatür' diye tanımlanabilir.

Karikatür kesinlikle yazısız olmalıdır denilemez. Eğer çizginiz derdini anlatmaya yetmiyorsa yazıdan destek alabilirsiniz. Bu çizgisel anlatımınıza ve çizdiğiniz hedef kitleye de bağlı. Çizdiğiniz hedef kitle beni ancak yazıyla anlat kanısındaysanız, diyecek bir şey yok. Yazılı karikatür aslında sıkıştırılmış bant karikatürdür. Yazıyı açarsanız çok rahatlıkla bant karikatür olur.

Yıllarca Güneş gazetesinde bant karikatürler çizdim, yazdıklarım anlaşılıyordu, sanırım yazım da okunaklıydı.

-Karikatür Vakfı'nı kurup, sekiz yıldan beri her Mayıs ayında Uluslararası Ankara Karikatür Festivali'ni düzenliyorsunuz. Çoğuna katıldığım için ne kadar yorucu ve meşakkatli bir

iş olduğunu yaşayarak gözledim. Bu girişimden beklentiniz nedir? Sizce Ankara halkı bu festivale gereken ilgiyi gösteriyor mu? Kimlerden ve nasıl destek görüyorsunuz?

Örgütlü olmanın yaşamın gereği olduğu düşüncesiyle çok sayıda örgüte üye oldum ve bu örgütlerde işimle ilgili görevler aldım. Bu deneyimler sonucu 'Nezih Danyal Karikatür Vakfı'nı kurdum. Vakıf vakfetmekten gelir. Başlangıçta elimdeki birikimleri vakfektim, sonra baktım ki giderek kendimi de vakfetmişim, sonuçta vakıf benim asıl işim oldu.

Vakfı kurarken amacım elimdeki birikimlerin yitip gitmemesiydi. Vakfı kurduktan sonra etkinlikler yapmayı, vakıf senedinin ilk maddesi olan Türk karikatürünü "Dünya"ya, "Dünya" karikatürünü ülkemizde tanıtmayı uygulamaya koyduk. 1995 yılından bu yana Uluslararası Ankara Karikatür Festivali'ni yapıyoruz. Her yıl beş gün süren festivali ortalama, galerilerin verdikleri rakamlarla, onbin kişi izliyor. Festivalden geriye her yıl belirli bir konuda yaptığımız festival katalogu elde kalıyor. Dünyada bu güne kadar yapılmayan, karikatürün diğer bilimlerle, disiplinlerle ilişkisini içeren her yıl bir katalog yaptık. Bu kataloglarla birlikte vakıf, karikatür ve karikatür kültürüne ilişkin 25 kitap yayınlamış oldu.

Karikatüre başladığım yıllarda karikatürün ne olduğunu öğrenmek için kitap arama çilesini gelecek kuşaklar çekmeyecekler sanırım. Tüm beklentim buydu belki de. Festivallere dostlardan maddi manevi büyük destek gördüm. FECO, yurt dışı organizasyonlarında katkıda bulundu. Kültür Bakanlığı, Avrupa Birliği maddi destek verdi. Ankara'daki yerli, yabancı kültür deneklerinin büyük katkılarını gördük. Tüm dünyada umduğumuzdan fazla ilgi gördük, güvenilir, sözünde duran bir kuruluş olarak tanındık. Dünya'ya örnek festival olarak gösterildik, ödüllendirildik. Her ne kadar resmi ağızlardan 'senin üstüne vazife mi?' diyenler, sabote etmeye çabalayanlar olduysa da vakıf on yaşına giriyor..

-Bu yıl da 23 Nisan'da bir Çocuk Karikatürleri Yarışması düzenlediniz, devamı gelecek mi? Çocuklarla yetişkinlerin ilgisini kıyaslayacak olursak, karikatürün geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Gelecek yıl, festival onuncu kez yapılacak ve çocuk festivaline dönüşecek. 11. karikatür festivali karikatürcüler arası çocuk karikatürleri yarışması, çocuklar için çizilmiş karikatür sergileri, çocuk karikatürleri sergilerinden oluşan bir

DÜNYA KARİKATÜR SANATINDAN BİR PORTR

festival olacak ve böyle de sürecek. Festivali TRT'nin düzenlediği 23 Nisan çocuk şenliği tarihlerinde yapmayı da tasarladık.

Bu yıl TRT'yle birlikte organize ettiğimiz 7-17 Uluslararası Karikatür Yarışması her yıl yapılması düşünülen bir yarışma. İlk yıl olmasına karşın dünyadan binin üzerinde karikatür geldi. Çok iyi karikatürlerin olmasının yanında, çocukların büyüklerden çok etkilendiğini gördük. Karikatürlerin çoğunun savaşa hayır diyen barış konusunu içeren karikatürler olması umut vericiydi.

-Bugün çizmeye başlayacak genç bir karikatürcü adayına ilk öneriniz ne olur?

Derslerine iyi çalışsınlar. Tembel insandan, öğrenmesini bilmeyen insandan karikatürcü olmaz. Bilgilenmeden mizah yapılamayacağını bilmeliler. Meraklı olsunlar, herşeyi merak etsinler, öğrensinler. Bakmasınlar, görsünler, gördüklerini belleklerinde tutmayı öğrensinler, görsel bir bellekleri olsun. Karikatürcü bir ressam gibi modelden çalışmaz, model belleğindedir. Ben hiç önüne ekmek alıp, bakarak ekmek karikatürü çizeni görmedim. Bu nedenle her gördüklerini çizmeye çalışsınlar. Görecekler ki bilgileri arttıkça çezecekleri konular artacak, çizgileri geliştikçe daha çok konuda çezebilecekler...

TÜRK KARİKATÜRÜ İSKOÇYA'NIN "AYR" KASABASINDA İDİ...

MEHMET GAYRET

İskoçya'nın Ayr kasabasında geleneksel olarak düzenlenen "Ayr Karikatür Festivali"nde Türk ve İngiliz karikatürcüleri ortak bir karikatür sergisi gerçekleştirdiler. Bu amaçla bir grup Türk karikatürcüsü Ayr kasabasını ziyaret etti. Geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi, 2002 yılında da, "Ayr Karikatür Festivali"ne Dünya'nın çeşitli ülkelerinden birçok karikatür sanatçısı çalışmaları ile katıldı.

"Ayr Karikatür Festivali"nin bu yılki ana konusu "Yiyecekler ve İçecekler" olarak belirlenmesi nedeniyle, Türk-İngiliz karikatürcülerinin ortak sergisinin konusu "İngiliz Cips'i ve Türk Lokumu" olarak belirlenmişti.

Türk ve İngiliz karikatürcüleri ortak sergisi, "Türk-İngiliz Dostluk Derneği"nin üyesi olup aynı zamanda "Cartoon Trust" derneği ile ilişkilerini devam ettiren Sally Mustove ve doktora öğrenimini Londra'da sürdüren karikatür, fotoğraf ve tasarım sanatçısı Doğan Arslan'ın çabaları sonucu gerçekleşti.

Serginin organizesi amacıyla Sally Mustove ve Doğan Arslan, FECO-Türkiye başkanı Nezih Danyal ve FECO-İngiliz başkanı Roger Penwill ile işbirliğine girdiler. FECO (The Federation Of Cartoonists Organizations), bilindiği gibi, dünyadaki birçok karikatürcü örgütlerini bünyesinde barındıran bir kuruluştur.

Türk-İngiliz karikatürcülerinin ortak sergisi için, FECO-Türkiye başkanı Nezih Danyal Türkiye'deki karikatürcülerin katılımını sağlarken; FECO-İngiltere temsilcisi Roger Penwill de İngiliz karikatürcülerinin katılımını sağlamıştır.

Mehmet Altuğ, Kamil Masaracı, Doğan Arslan

Türk-İngiliz karikatürcüleri ortak sergisi, "Ayr Karikatür Festivali" başkanı John Hamilton liderliğinde, 27 Eylül 2002 tarihinde açıldı. Sergiye Türkiye'den eser gönderen Türk çizerler şunlardır: Turhan Selçuk, Güngör Kabakçioğlu, Piyale Madra, Tan Oral, İzel Rozental, Nezih Danyal, Kamil Masaracı, Eray Özbek, Semih Poroy, Atila Özer, Mehmet Altuğ, Oğuz Gürel ve Sait Munzur.

"Ayr Karikatür Festivali"ne Türkiye'den Tan Oral, İzel Rozental, Kamil Masaracı, Mehmet Altuğ ve Atila Özer davetli olarak katılmışlardır. "Ayr Karikatür Festivali" çerçevesindeki "İngiliz Cips'i ve Türk Lokumu" konulu karikatür sergisi, İskoçya'da gerçekleştirilmesi bakımından Türk karikatürü için önemli bir etkinliktir. İngiliz karikatürcüleri ile Türk karikatürcüleri, diğer ülkelerden konuk olarak festivale gelen karikatürcülerle birlikte, halka açık work-shop çalışması gerçekleştirdiler. Bu arada, Ayr Kasabasının çocukları, portre karikatürlerini çizdirmek için, karikatür sanatçıları önünde uzun kuyruklar oluşturular.

"İngiliz Cips'i ve Türk Lokumu" konulu karikatür sergisi "Ayr Karikatür Festivali"nde büyük bir ilgi görmüştür. Bu sergi önümüzdeki aylarda Londra'da ve 2-6 Mayıs 2003 tarihleri arasında "9. Uluslararası Ankara Karikatür Festivali" bünyesinde tekrarlanacaktır.

SÁTIRA

<http://www.amorimweb.hpg.com.br>

DÜZENLENEN VE SONUÇLANAN KARİKATÜR YARIŞMALARI/SERGİLERİ THE RESULTS OF THE CARTOON COMPETITIONS/EXHIBITIONS

Not: "Yeni Akrep" karikatür ve mizah dergisine yarışma albümü göndermeyen organizatörlerin yarışma duyuruları ve sonuçları yayınlanmaz... Karikatür yarışması şartlarını detaylı olarak yayınlama ücreti: Tam Sayfa: 300 Dolar., Yarım Sayfa: 150 Dolar... **Note: The announcements and the results of competitions of those organizers who do not send us their album of the contest, are not published in the "Yeni Akrep" magazine of cartoon and humour. The price of a full page announcement of the details of a cartoon contest is 300 dollars. Half page: 150 dollars...**

V. INTERNACIONAL DE HUMOR E QUADRINHOS DE PERNAMBUCO (BRAZIL)

Theme: "Free"

Categories: Gag Humor, Caricature, Comics, Editorial Cartoon...

Work: Each Category Max 4 Cartoon...

Size: 30X40 cm...

Deadline: 13 May 2003

Prizes: Gag Humor: R\$ 3.000,00., Editorial Cartoon : R\$ 3.000,00., Caricature: R\$ 3.000,00., Comics: R\$ 3.000,00...

Address: V FIHQ -PE Observatório Cultural Malakoff Torre Malakoff Praça General Artur Oscar s/n Bairro do Recife 50030-460 Recife-PE Brasil

ECZACI VE ECZANELER KARİKATÜR YARIŞMASI (TÜRKİYE)

Konu: "Eczacı ve Eczanelerin Sorunları"

Eser Sayısı: En Fazla 3 Karikatür...

Ölçü: En Fazla 25X35 cm...

En Son Katılım: 23 Mayıs 2003

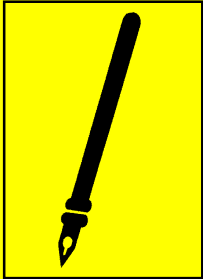
Ödüller: Büyük Ödül: 1.500.000.000 TL+Plaket., Başarı Ödülleri:

(Beş Adet) 300.000.000 TL+Plaket., Jüri Özel Ödülleri...

Adres: TERRA İlaç ve Kimya San. Tic. A.Ş. (Karikatür Yarışması)

Bulgurlu Mah. Alemdar Cad. Masaldan İş Merkezi, B Blok, No. 46, Kat. 3, D. 7-8, Üsküdar İstanbul-Türkiye

XI. INTERNATIONAL PRESS CARTOON EXHIBITION (BRAZIL)

Theme: "Free" Sections: Categories: Cartoon, Editorial Cartoon, Caricature, Comics, Editorial Illustration...

Work: Max. 4 Cartoon... Size: Max 30x40 cm...

Deadline: 23 May 2003

Prizes: Each Category Will Have One (01) Acquisition Prize Worth R\$ 2,000 (Two Thousand Reals); Honor Prizes may be Awarded Following Criteria of the Prize-Awarding Committee.

Address: Fine Art Coordination of the Municipal Department of Culture, Mailed to Setor de Mostras e Exposições da Secretaria Municipal da Cultura, Av. Presidente João Goulart, 551, CEP 90010-120-Porto Alegre/RS (Brazil)

8. INTERNATIONAL "ZAGREB" CARTOON EXHIBITION (CROATIA)

Theme: "Technology"

(From Fire to Computers)

Work: Max. 3 Cartoon...

Size: Max. A3...

Deadline: 29 May 2003

Prizes: Gold Medal+500 EUR., Silver Medal+200 EUR., Bronze Medal+100 EUR., Five Special Mentions...

Address: Hrvatsko Društvo Karikaturista Croatian Cartoonist Association, Bogoviceva 1/4 (10000) Zagreb-Croatia

X. MUESTRA IBEROAMERICANA DE HUMOR GRÁFICO (SPAIN)

Theme: "Clean Game!"

Section: A) Humor Graphic. B) Caricatura...

Work: 2 or 4 Cartoon...

Size: Max 29X42...

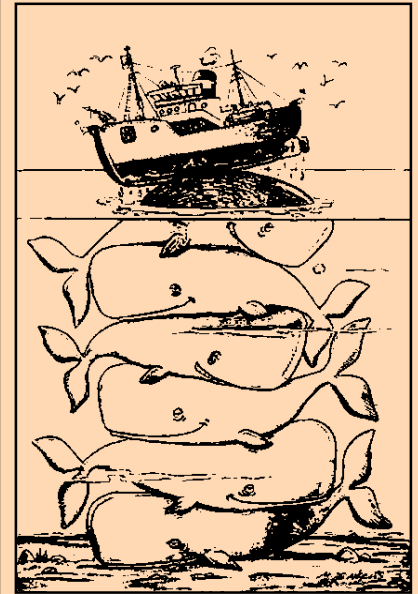
Deadline: 15 June 2003

Prizes: None...

Address: Fundación General de la Universidad de Alcalá.

X Muestra de Humor Gráfico. C/ Imagen 1-3 28801 Alcalá de Henares. Madrid-España

24th International "Yomiuri Shimbun" Cartoon Contest-Japan

Special Prize: Marco de Angelis (Italy)

Themes: "Health..." and "Free..." Grand Prize: Takeo Kaido (Japan), Hidezo Kondo Prize: Hide Ishimaru (Japan), Gold Prizes: Sergey Sichenko (Israel), Joji Bigo (Japan), Special Prizes: Ali Aghaey (Iran), Marco de Angelis (Italy), Ross Thomson (England), Teerapat Ruampornsakul (Thailand), Hafez Divandari (Iran), Andre Takano (England), Li Hui (China), Fernanda Mendes de Almeida (Brazil), Prizes for Excellence: Ernest Metz (Belgium), Chen Xiufen (China), Yuri Ochakovsky (Israel), Delcho Mihajlov (Macedonia), Pavel Constantin (Romania), Igor Smirnov (Russia), Andrey Vansovich (Russia), Nikolay Vorontsov (Russia), Eray Özbek (Turkey), Ümit Müfit Dinçay (Turkey) John Roberts (England)...

International Cartoon Contest "Karluka" Ukraina

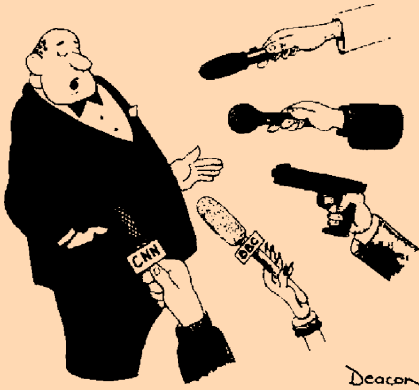
Theme Section: First Prize: Stefan Despodov (Bulgaria), Second Prize: Jurij Kosobukin (Ukraine), Third Prize: Mikhail Zlatkovsky (Russia), Free Section: First Prize: Marina Turovskaya (Ukraine), Special Prize of FECO: Vasilij Voznuk (Ukraine), Special Prizes: Oleg Loktev (Ukraine), Marina Turovskaya (Ukraine), Citation Prize: Vasilij Voznuk (Ukraine), Evgenij Samojlov (Ukraine), Mikhail Shlafer (Ukraine), Marina Turovskaya (Ukraine), Dmitrij Skajenik (Ukraine), Oleg Loktev (Ukraine)...

NEW SCORPION

INTERNATIONAL CARTOON AND HUMOR MAGAZINE (MAY 2003) YEAR:1 ISSUE:9

"THE MANY-SIDED"

TOMISLAV DUSANIC-TOD

On Monday, the 24th of February 2003, the 26th cartoon exhibition has been opened in Osijek's gallery "Kino". The exhibition was named "The Many-sided" and represents the work of English cartoonist Dave Connaughton.

Dave Connaughton was born in Essex, England, in 1940. He lives now in a decorated stable in Bockleton, Tenbury Wells, Worcestershire, with his wife Pat. He was a soldier, a local senior government clerk and a make-up man for special effects. He's a writer and cartoonist now. His first cartoon has been published in the U.K. (Punch Ltd.), throughout the Europe, in Cyprus, Kenya, Korea, Hong Kong and the United States. He invented a new character, Fred Zeppelin, and he hopes it's going to be well accepted internationally.

In the musical part, the opening of the exhibition has been embellished by a young, 15-year old female soloist Ms. Borna Andric. She sang songs from her debut CD album called "My Dream" ("Moj san"). In the second part of the musical show, Mr. Dubravko Lazeta performed his programme called "Et Chanson Café", as well as Mr. Filip Lazeta - Prika, who sang a couple of his songs.

The exhibition was opened by Mr. Hrvoje

Kurtovic, president of the association HVIDRA (Croatian Disabled Veterans of the Homeland War) of Osijek-Baranja County.

Excerpt from the speech of Mr. Kurtovic: "I cannot say much about Dave Connaughton, author of these cartoons, nor about the cartoons themselves. They speak without words with their drawn message, recognized by the author in the everyday reality, presented through the comicality of the drawing and left to be interpreted by each of us, in our own ways. But I can say some words about the organization and idea of this rare Lower City cultural event, because to remain in silence would be a selfish culturocid, especially towards the founder and curator of this gallery, famous Osijeker cartoonist and our fellow neighbour, Mr. Tomislav Dušanic - Tod.

In these turbulent times of modern life and common globalization, in the lack of love and solidarity, in the hectic and selfishness and collective paranoia, our friend TOD has neutralized all of it with his selfless example by making great step forward and organizing a gallery like this one. Thus, he tries to return a bit of romantic spirit in our Lower Town, a part of its past glory, to heal its bitter wounds from the recent war storm, still visible at every step, and to halt the erosion of cultural and moral life in it.

He undoubtedly succeeded in it. His success is even greater if we know of all the difficult financial and technical conditions he works in, and all the problems he must deal with in order to bring his idea to life and keep it living, thus bringing us into the European cultural circle, what we certainly deserve and where we undoubtedly belong."

(1) Homeland War is the Croatian name for the War for Independence, 1991-1995.

TEBEŞİR MİZAH DERGİSİ "EĞİTİM VE İNSAN" KARİKATÜR YARIŞMASI

GENEL ŞARTLAR:

- 1-Yarışmanın Konusu "Eğitim ve İnsan"dır.
- 2-Yarışma tek kategoridir ve tüm ilköğretim, Lise ve dengi okullara açıktır.
- 3-Karikatürlerde her türlü renk ve teknik kullanılabilir.
- 4-Karikatürler 21x29.7 cm (A4) ebadında beyaz resim kağıdına çizilmelidir.
- 5-Yarışmacılar diledikleri sayıda karikatür gönderebilirler.
- 6-Karikatürler orijinal ve yayınlanmamış olmalıdır.
- 7-Karikatürlerin arkasına; ad, soyad, telefon numarası, doğum tarihi (Gün-Ay-Yıl) ve okulun adı yazılmalıdır.
- 8-Karikatürler en geç 30 Mayıs 2003 Cuma günü mesai saati bitimine kadar, Bahçelievler İlköğretim Okulu yönetimine veya Resim Öğretmeni Altan Özeskici'ye teslim edilmelidir. Çorum dışından gönderilecek karikatürler: "Bahçelievler İlköğretim Okulu," Tebeşir Dergisi Karikatür Yarışması", 19200 Çorum-Türkiye" adresine gönderilmelidir.
- 9-Eserler iki karton mukavva arasında, zarf içerisinde teslim edilmelidir.
- 10-Ödül alan ve sergilenmeye değer görülen karikatürler "Tebeşir" mizah dergisinde yayınlanacak ve tüm katılımcılara gönderilecektir. Karikatürler geri iade edilmeyecektir.
- 11-Ödüller, Türkiye Tabiatını Koruma Derneği Çorum Şubesi, Hitit Gıda, Savaş-New Store, Ilgaz Dijital, Studio Lale, Çorum Ticaret ve Sanayi Odası, Özel Çorum İlköğretim Okulu, Bahçelievler İlköğretim Okulu, Derşan Kuyumculuk, Tebeşir Dergisi, Doğa Dostu Karikatür Grubu tarafından verilecektir.
- 12-"Tebeşir" dergisi yarışmaya katılan karikatürleri kullanma hakkına sahiptir.
- 13-Yarışmaya katılanlar tüm şartları kabul etmiş sayılırlar.

ÖDÜLLER:

Büyük Ödül: 250 MilyonTL. (Türkiye Tabiatını Koruma Derneği Çorum Şubesi). Özel Ödüller: Kurum ve Kuruluşlarca verilecek 10 adet "Özel Ödül"dür. (Plaket+Hediye Paketi.)

SEÇİCİ KURUL:

Altan Özeskici (Karikatürcü), Murat Özmenek (Karikatürcü), Sönmez Yanardağ (Karikatürcü), Yılmaz Baş (Karikatürcü), Yüksel Can (Karikatürcü)...

YENİ AKREP
SAHİBİ: AKREP YAYINCILIK.
GENEL YAYIN YÖNETMENİ: HÜSEYİN ÇAKMAK
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: MUSA KAYRA

ADRES: KIBRIS TÜRK
KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ
POSTA KUTUSU: 87
NICOSIA-CYPRUS
E-MAIL: cakmak@north-cyprus.net